

บทที่ ๕

สรุปผลการวิจัย อภิปรายและข้อเสนอแนะ

จุดมุ่งหมายของการวิจัย

ในการวิจัยเรื่อง การให้เหตุผลทางจริยธรรมของนักศึกษาพยาบาลในสถาบันการศึกษาพยาบาลสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย เพื่อที่จะได้ทราบถึงพัฒนาการทางจริยธรรมของนักศึกษาพยาบาล โดยใช้ชั้นพัฒนาการการให้เหตุผลทางจริยธรรมของนักศึกษาพยาบาลเป็นเครื่องตัดสินระดับชั้นพัฒนาการทางจริยธรรม โดยมีวัตถุประสงค์ในการวิจัยดังนี้

๑. เพื่อศึกษาระดับชั้นพัฒนาการทางจริยธรรมของนักศึกษาพยาบาลที่กำลังศึกษาในชั้นปีที่ ๑ ปีที่ ๒ ปีที่ ๓ และปีที่ ๔ โดยใช้การให้เหตุผลทางจริยธรรมเป็นเครื่องตัดสินระดับชั้นพัฒนาการทางจริยธรรม

๒. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการให้เหตุผลทางจริยธรรมกับระดับชั้นการศึกษาของนักศึกษาพยาบาล

๓. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการให้เหตุผลทางจริยธรรมกับสัมฤทธิผลทางการศึกษาของนักศึกษาพยาบาล

สมมุติฐานในการวิจัย

๑. ระดับชั้นการศึกษาของนักศึกษาพยาบาลมีความสัมพันธ์ในทางบวกกับการให้เหตุผลทางจริยธรรมของนักศึกษาพยาบาล

๒. ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักศึกษาพยาบาลมีความสัมพันธ์ในทางบวกกับการให้เหตุผลทางจริยธรรมของนักศึกษาพยาบาล

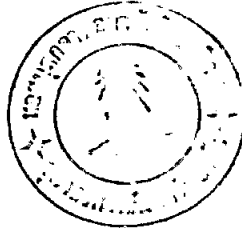
ขอบเขตของการวิจัย

ตัวอย่างของประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ นักศึกษาพยาบาลในสถาบันการศึกษายพยาบาล สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ทั้งหมด ๕ สถาบัน คือ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล โรงเรียนพยาบาลคณะแพทยศาสตร์รามธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น คณะพยาบาลศาสตร์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ โดยทำการสุ่มอย่างง่าย คิดเป็นร้อยละ ๒๐ ของประชากร ตัวอย่างประชากรที่สุ่มได้เป็น นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ ๑ จำนวน ๑๐๘ คน นักศึกษาพยาบาล ชั้นปีที่ ๒ จำนวน ๑๐๘ คน นักศึกษาพยาบาล ชั้นปีที่ ๓ จำนวน ๑๐๐ คน และนักศึกษาพยาบาล ชั้นปีที่ ๔ จำนวน ๑๐๒ คน รวมทั้งสิ้น ๔๑๘ คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย

- ก. แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบ อันได้แก่ ระดับชั้นและคะแนนสัมฤทธิ์ผลในการเรียนของผู้ตอบแบบสอบถาม
- ข. แบบวัดจรรยาวิพากษ์ซึ่งได้แก่แบบสอบถาม เดอะดีไฟนิงอิชวูส์เทสต์ (The Defining Issue Test : DIT) ของ เจมส์ อาส เรสต์ และคณะ (Rest et al) ซึ่งแปลและเรียบเรียงโดย น.ส.วณิ ออมสินและคณะ โดยได้หาค่าความตรงในการแปลไว้เท่ากับ .๗๒๘ และในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามจรรยาวิพากษ์ที่ได้แปลและเรียบเรียงไว้แล้วนี้ มาหาความเชื่อมั่น (Reliability) กับกลุ่มนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ ๓ ของโรงเรียนพยาบาล-ผดุงครรภ์และอนามัย กองการศึกษา กรมแพทยทหารเรือ จำนวน ๒๕ คน ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .๕๕

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บข้อมูลด้วยตนเองโดยนัดหมายเวลาแก่นักศึกษาในแต่ละสถาบันเพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ของการทำแบบสอบและวิธีการทำแบบสอบโดยให้กลุ่มตัวอย่างทำแบบสอบในเวลาที่กำหนดไว้ประมาณ ๔๕ นาที ถึง ๑ ชม. และเก็บแบบสอบคืนได้ครบตามจำนวน ๔๐๔ ชุด คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐ แต่เมื่อตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบแล้วปรากฏว่ามีความสมบูรณ์ตามเกณฑ์เพียง ๓๘๔ ชุด คิดเป็นร้อยละ ๙๖.๑๔ ของแบบสอบทั้งหมด

การวิเคราะห์ข้อมูล

๑. นำคะแนนพัฒนาการการให้เหตุผลทางจริยธรรมของนักศึกษาพยาบาลที่ได้จากการทำแบบสอบ **DIT** มาหาค่าเฉลี่ยและมัธยิมเลขคณิตในแต่ละชั้นโดยแบ่งตามระดับชั้นและคะแนนสัมฤทธิ์ผลทางการศึกษา

๒. นำคะแนนพัฒนาการการให้เหตุผลทางจริยธรรมที่ได้จากการทำแบบสอบ **DIT** มาวิเคราะห์ระดับชั้นพัฒนาการทางจริยธรรมของนักศึกษาพยาบาลตามวิธีการของ Rest¹ และหาร้อยละของนักศึกษาพยาบาลที่มีพัฒนาการทางจริยธรรมในแต่ละชั้นโดยแบ่งตามระดับชั้นปีและคะแนนสัมฤทธิ์ผลทางการศึกษา

๓. วิเคราะห์ความแปรปรวนแบบ ๒ ทาง (Two Way Analysis of Variance) โดยมีคะแนนสัมฤทธิ์ผลทางการศึกษาระดับชั้นเป็นตัวแปรอิสระและคะแนนพัฒนาการการให้เหตุผลทางจริยธรรมในชั้นที่ ๒ ชั้นที่ ๓ ชั้นที่ ๔ และ ชั้น P เป็นแปรตามเมื่อพบความแตกต่างของคะแนน จะทำการทดสอบความแตกต่างของคะแนนโดยใช้วิธีการของ นิวแมน คูลส์ (Newman Keuls)

ผลการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาพัฒนาการการให้เหตุผลทางจริยธรรมใน นักศึกษาพยาบาล โดยใช้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น ๓๔๘ คน แบ่งเป็น

นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ ๑ จำนวน ๑๐๔ คน

นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ ๒ จำนวน ๘๘ คน

นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ ๓ จำนวน ๘๘ คน

นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ ๔ จำนวน ๘๘ คน

ในจำนวนนักศึกษาพยาบาล ๓๔๘ คน แบ่งระดับคะแนนสัมฤทธิผลทางการศึกษาออกเป็น ๓ ระดับ คือ

ระดับต่ำ คะแนนเฉลี่ยสะสมตั้งแต่ ๑.๕๐ - ๒.๕๐ จำนวน ๑๘๒ คน

ระดับกลาง คะแนนเฉลี่ยสะสมตั้งแต่ ๒.๕๑ - ๓.๐๐ จำนวน ๑๓๘ คน

ระดับสูง คะแนนเฉลี่ยสะสมตั้งแต่ ๓.๐๑ ขึ้นไป จำนวน ๓๗ คน

ผู้วิจัยได้นำคะแนนจากการทำแบบสอบถามจริยวิทยาคณะพยาบาล (DIT) มาวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งปรากฏผลพอสรุปได้ดังต่อไปนี้

๑. จากตารางที่ ๔ หากจำนวนร้อยละของนักศึกษาพยาบาลแต่ละชั้นปีที่มีพัฒนาการ การให้เหตุผลทางจริยธรรมในแต่ละระดับชั้น พบว่า นักศึกษาพยาบาลส่วนใหญ่ของทุกชั้นปีมี พัฒนาการในชั้นที่ ๔ มากที่สุด และรองลงมาเป็นชั้นที่ ๓ และมีพัฒนาการในชั้นที่ ๒ น้อยที่สุด ส่วนในชั้น P มีจำนวนมากเป็นอันดับที่ ๓ แต่อย่างไรก็ตามนักศึกษาพยาบาลที่มีพัฒนาการถึงชั้น P มีจำนวนนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ ๔ มากที่สุด ถึงร้อยละ ๑๔.๓๘ และจากการทดสอบไค สแควร์ ไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

๒. จากตารางที่ ๕ แสดงร้อยละของนักศึกษาพยาบาลที่มีพัฒนาการการให้เหตุผลทาง จริยธรรมในชั้นต่าง ๆ จำแนกตามคะแนนสัมฤทธิผลทางการศึกษา ๓ ระดับ พบว่า ทั้ง ๓ ระดับ มีพัฒนาการการให้เหตุผลทางจริยธรรมในชั้นที่ ๔ มากที่สุด รองลงมาได้แก่ชั้นที่ ๓ ทุกระดับชั้นมี พัฒนาการในชั้น P แต่ในกลุ่มที่มีคะแนนสัมฤทธิผลทางการศึกษาระดับสูง ได้แก่ ๓.๐๑ ขึ้นไปมี พัฒนาการถึงชั้น P มากที่สุด ถึงร้อยละ ๑๘.๑๘ และจากการทดสอบไค สแควร์ไม่พบความ แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

๓. จากตารางที่ ๒ การหาค่ามัธยิมเลขคณิตของคะแนนพัฒนาการการให้เหตุผลทางจริยธรรมของนักศึกษาพยาบาล ในชั้นที่ ๒ ชั้นที่ ๓ ชั้นที่ ๔ และชั้น P โดยจำแนกตามระดับชั้นปี พบว่า ค่ามัธยิมเลขคณิตของคะแนนพัฒนาการการให้เหตุผลทางจริยธรรมของทุกชั้นปีมีค่าสูงสุดในชั้น P และมีค่าต่ำสุดอยู่ในชั้น ๒ โดยที่นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ ๔ มีค่ามัธยิมเลขคณิตในชั้น P สูงสุด เท่ากับ ๒๐.๕๕ และค่ามัธยิมเลขคณิตในชั้นที่ ๒ ต่ำสุดกว่าชั้นปีอื่น โดยมีค่าเท่ากับ ๒.๕๕

๔. จากตารางที่ ๓ การหาค่ามัธยิมเลขคณิตของคะแนนพัฒนาการการให้เหตุผลทางจริยธรรมของนักศึกษาพยาบาลในชั้นที่ ๒ ชั้นที่ ๓ ชั้นที่ ๔ และชั้น P โดยจำแนกตามระดับสัมฤทธิ์ผลทางการศึกษา พบว่า ทุกกลุ่มมีค่ามัธยิมเลขคณิตของคะแนนพัฒนาการในชั้นที่ ๒ ต่ำสุด และจะสูงขึ้นเป็นลำดับถึงชั้น P โดยที่ กลุ่มตัวอย่างที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาอยู่ในเกณฑ์สูงคือ มีคะแนนเฉลี่ยสะสม ๓.๐๐ ขึ้นไป มีค่ามัธยิมเลขคณิตในชั้น P สูงสุด

๕. การวิเคราะห์ความแปรปรวน แบบ ๒ ทาง (Two Way Analysis of Variance)

โดยมีคะแนนสัมฤทธิ์ผลทางการศึกษาและระดับชั้นเป็นตัวแปรอิสระ คะแนนพัฒนาการการให้เหตุผลทางจริยธรรมในชั้น ๒ ชั้น ๓ ชั้น ๔ และชั้น P เป็นตัวแปรตาม ดังตารางที่ ๕, ๑๐, ๑๒ และ ตารางที่ ๑๔ พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาและระดับชั้นของนักศึกษาพยาบาล ไม่มีปฏิสัมพันธ์กัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในทุกระดับพัฒนาการและคะแนนพัฒนาการการให้เหตุผลทางจริยธรรมในทุกชั้นของนักการศึกษาพยาบาลที่มีระดับคะแนนสัมฤทธิ์ผลทางการศึกษาคงกันไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนคะแนนพัฒนาการการให้เหตุผลทางจริยธรรมของนักศึกษาพยาบาลที่ระดับชั้นต่างกัน คือ ชั้นปีที่ ๑ ชั้นปีที่ ๒ ชั้นปีที่ ๓ และชั้นปีที่ ๔ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในพัฒนาการชั้นที่ ๒ ชั้นที่ ๔ และชั้น P และเมื่อนำมาวิเคราะห์ โดยใช้ q - Statistic ของนิวแมนคูล (Newman Keuls - Test) แล้วพบว่า ในพัฒนาการการให้เหตุผลทางจริยธรรมในชั้นที่ ๒ ค่ามัธยิมเลขคณิตของคะแนนการให้เหตุผลทางจริยธรรมในนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ ๔ มีค่าน้อยกว่าทุกชั้นปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติแต่ไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระหว่างค่ามัธยิมเลขคณิตระหว่างชั้นปีที่ ๑ ชั้นปีที่ ๒ และชั้นปีที่ ๓ (ดังแสดงในตารางที่ ๑๐)

ส่วนในพัฒนาการการให้เหตุผลทางจริยธรรมชั้น ๔ ค่ามัธยิมเลขคณิตของคะแนนพัฒนา -

การกรรให้เหตุผลทางจริยธรรมในชั้น ๔ ของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ ๑,๒ และนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ ๔ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยชั้นปีที่ ๔ มีคะแนนพัฒนาการในชั้นปีที่ ๔ มากกว่านักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ ๑,๒ (ดังแสดงในตาราง ๑๓) แต่ไม่พบความแตกต่างระหว่างคะแนนของชั้นปีที่ ๔ ปีที่ ๓ และในชั้นพัฒนาการกรรให้เหตุผลทางจริยธรรมในชั้น P เมื่อทำการทดสอบระหว่างชั้นปีโดยใช้ q - Statistic แล้วพบว่าคะแนนพัฒนาการกรรให้เหตุผลทางจริยธรรมของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ ๔ มีคะแนนสูงกว่าชั้นปีที่ ๓ ชั้นปีที่ ๒ และชั้นปีที่ ๑ ไม่พบความแตกต่างระหว่างชั้นปีที่ ๑ ชั้นปีที่ ๒ และชั้นปีที่ ๓ ด้วยกัน (ดังแสดงในตาราง ๑๕)

จากการวิเคราะห์ข้อมูลสามารถอภิปรายผลการวิจัยตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ ดังนี้คือ

๑. ระดับชั้นการศึกษาของนักศึกษาพยาบาล มีความสัมพันธ์ในทางบวกกับการให้

เหตุผลทางจริยธรรม

จากการศึกษาถึงระดับชั้นการให้เหตุผลทางจริยธรรมของนักศึกษาพยาบาลโดยศึกษาจากการทำแบบสอบถามวิจัยวิพากษ์ (DIT) และนำมาจัดชั้นพัฒนาการกรรให้เหตุผลทางจริยธรรมตามแนววิธีการของ เจมส์ อาร์ โรสต์ (James R. Rost) ซึ่งปรากฏผลดังแสดงในตารางที่ ๔ ว่านักศึกษาพยาบาลมีพัฒนาการกรรให้เหตุผลทางจริยธรรมอยู่ในทุกชั้นตั้งแต่ ชั้น ๒ ชั้น ๓ ชั้น ๔ และชั้น P โดยที่มีจำนวนนักศึกษาพยาบาลที่มีพัฒนาการอยู่ในชั้น ๔ มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๘.๕๕ ของนักศึกษาพยาบาลที่เป็นตัวอย่างประชากร และนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ ๔ มีจำนวนนักศึกษาที่มีพัฒนาการกรรให้เหตุผลทางจริยธรรมในชั้นที่ ๔ มากที่สุด คือร้อยละ ๕๓.๘๓ และกลุ่มตัวอย่างมีการให้เหตุผลทางจริยธรรมในชั้น ๓ มีจำนวนรองลงมาคือ มีจำนวนร้อยละ ๓๓.๐๖ ของตัวอย่างประชากรทั้งหมด สำหรับชั้นพัฒนาการกรรให้เหตุผลทางจริยธรรมในชั้น มีนักศึกษาพยาบาลที่มีพัฒนาการ ถึงชั้นนี้ร้อยละ ๑๒.๑๒ ของตัวอย่างประชากรทั้งหมด โดยที่นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ ๔ มีพัฒนาการ ถึงชั้น มีจำนวนสูงสุดเท่ากับร้อยละ ๑๕.๓๘ ในขณะที่พบว่านักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ ๓ ปีที่ ๒ และปีที่ ๑ มีพัฒนาการกรรให้เหตุผลทางจริยธรรมถึงชั้น P มีจำนวนน้อยก่า คือคิดเป็นร้อยละ ๑๐.๑๑, ๓.๘๖ และ ๑๐.๖๔ ตามลำดับ

เมื่อได้ข้อมูลที่ได้ไปทำการทดสอบ χ^2 เพื่อหาความแตกต่างของพัฒนาการกรรให้เหตุผลทางจริยธรรมของนักศึกษาพยาบาลในแต่ละชั้น คือ ชั้น ๒ ชั้น ๓ ชั้น ๔ และชั้น P พบว่าไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติแสดงว่าระดับชั้นการศึกษาของ -

นักศึกษาพยาบาลไม่มีความสัมพันธ์ในทางบวก กับการให้เหตุผลทางจริยธรรมซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้ ไม่สอดคล้องกับทฤษฎีของโคลเบอร์ก และการวิจัยของ เวสต์ ที่พบว่าโครงสร้างทางความคิด เกี่ยวกับพัฒนาการทางจริยธรรม มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับระดับการศึกษาเป็นสำคัญ ดังนั้น ผู้ที่มีอายุสูงกว่าและมีการศึกษาสูงกว่า ย่อมมีพัฒนาการทางจริยธรรมสูงกว่า ผู้ที่มีอายุและระดับการศึกษาต่ำกว่า^{๑,๒} แต่ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของควงเคือน พันธุมนาวิน และ เพ็ญแข ประจวบจันทึก ที่พบว่าการให้เหตุผลทางจริยธรรมของเด็กนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒ ชั้น ม.ศ. ๓ และนิสิตชั้นปีที่ ๒ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยผู้วิจัยได้ให้ความเห็นว่า "เด็กเมื่อเริ่มเข้าสู่วัยรุ่นแล้วการให้เหตุผลทางจริยธรรมจะเริ่มลงที่"^๓ และการที่นักศึกษาพยาบาล ส่วนใหญ่ นั้น ขณะเข้ามาศึกษาและอยู่รวมกันจะอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่คล้ายคลึงกันโดยเฉพาะในวิชาชีพ พยาบาลไม่ว่าจะสถาบันใดก็ตามจะพยายามปลูกฝังค่านิยมทัศนคติเชิงจริยธรรมให้ขึ้นกับนักศึกษา เสมอ ซึ่งจะเริ่มให้ตั้งแต่เข้ามาในชั้นปีที่ ๑ ซึ่งมีให้ทั้งโดยการสอนและการเป็นแบบอย่างของครู จึงอาจเป็นเหตุที่ทำให้เกิดความไม่แตกต่างกันระหว่างนักศึกษาพยาบาลที่ต่างระดับชั้นกัน หรือ เมื่อ ชั้นเรียนสูงขึ้นพัฒนาการการให้เหตุผลทางจริยธรรม จะไม่สูงตามขึ้นในทางบวก นอกจากนี้ วิรัช จาบถนอม ได้ทำการศึกษากับกลุ่มตัวอย่างเด็กอายุ ๑๓ ปีและ ๑๕ ปี พบว่าคะแนนการคิดหาเหตุผล ทางจริยธรรมของกลุ่มตัวอย่าง ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่มีแนวโน้มของคะแนน - เฉลี่ยว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีอายุมากกว่า - สามารถให้เหตุผลเชิงจริยธรรมในระดับที่สูงกว่าเล็กน้อย ซึ่งผู้วิจัยได้ให้เหตุผลถึงความไม่แตกต่างกันของคะแนนการคิดหาเหตุผลทางจริยธรรมในการศึกษา ครั้งนั้นว่า อาจเนื่องมาจากอิทธิพลของวัฒนธรรมทำให้การตัดสินค่านจริยธรรมของกลุ่มตัวอย่างที่ เป็นเด็กไทยทั้งที่มีอายุมากกว่าและน้อยกว่าไปเป็นไปในทำนองเดียวกัน นั่นคือไม่ได้ใช้ความคิดหา เหตุผลที่เป็นของตนเองมากเท่าที่ควร แต่ตัดสินจริยธรรมตามที่ได้รับการปลูกฝังความเชื่อซึ่งย่อม ได้รับมาคล้ายคลึงกัน

^๑ ราชตะเอียคเพิ่มเติมหน้า ๒๑

^๒ ราชตะเอียคเพิ่มเติมหน้า ๒๒

^๓ วิรัช จาบถนอม "การศึกษาเหตุผลตามหลักตรรกศาสตร์และการคิดหาเหตุผล-
เชิงจริยธรรม" ปริญญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ๒๕๒๐, หน้า ๖๐

๒. ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา ของนักศึกษาพยาบาลมีความสัมพันธ์ในทางบวกกับการให้
เหตุผลทางจริยธรรมของนักศึกษาพยาบาล

จากการศึกษาระดับชั้นพัฒนาการการทำให้เหตุผลทางจริยธรรมของนักศึกษาพยาบาลที่มีผล
สัมฤทธิ์ทางการศึกษาแตกต่างกันใน ๓ ระดับ คือระดับสูง ระดับกลางและระดับต่ำ (ดังแสดงใน-
ตารางที่ ๕) พบว่า ไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งแสดงว่าผลสัมฤทธิ์ทางการ-
ศึกษาของนักศึกษาพยาบาลไม่มีความสัมพันธ์กับการให้เหตุผลทางจริยธรรมของนักศึกษาพยาบาล

ผลการวิจัยครั้งนี้ค้านกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้และไม่สอดคล้องกับทฤษฎีของ พ็ออาเจท์
และ โคลเบอร์ก ซึ่งกล่าวว่าจริยธรรมของบุคคลมีความสัมพันธ์กับ ระดับสติปัญญา แต่อย่างไรก็ตาม
แม้ว่า โคลเบอร์ก จะเห็นว่าจริยธรรมมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับสติปัญญา แต่ก็ยังเน้นความสำคัญ
ของประสบการณ์ทางสังคมอันจะมีผลต่อพัฒนาการการทำให้เหตุผลทางจริยธรรมของบุคคลด้วย ซึ่ง
ความทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมมีความเห็นว่า พัฒนาการทางจริยธรรมเป็นความงอกงามของ
พฤติกรรมและอารมณ์ จากการปรับตัวให้เข้ากับกฎเกณฑ์ของสังคมโดยมีแรงขับพื้นฐานมาจากความ
ต้องการทางชีววิทยา การสนองตอบต่อรางวัล ตลอดจนการหลีกเลี่ยงการถูกสังคมลงโทษ ด้วยเหตุ
นี้ แม้ว่ามนุษย์จะมีได้มีจริยธรรมหรือความต้องการมาตรฐานทางจริยธรรมมาตั้งแต่เกิดก็ตาม เมื่อ
โตขึ้นจะมีลักษณะปกติสถาน (Norm) ของจริยธรรม และพฤติกรรมไปตามผลโครงสร้างทาง -
วัฒนธรรมในสังคม ซึ่งได้มาด้วยการเสริมแรงจากภายนอกนั่นเอง * จากทฤษฎีนี้จะเห็นว่า
พัฒนาการทางจริยธรรมจะมีความสัมพันธ์กับลักษณะภายนอก อันประกอบด้วยโครงสร้างทางวัฒน-
ธรรมและการศึกษาในการที่จะปรับตัวให้เข้ากับสภาพของสังคม ดังนั้นนักศึกษาพยาบาลซึ่งมีประส-
ผลการทางสังคม โดยมีแนวทางการปลูกฝังจริยธรรมที่ไม่แตกต่างกันนัก ถึงแม้จะมีระดับสติปัญญา
หรือผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาแตกต่างกันก็อาจทำให้พัฒนาการการทำให้เหตุผลทางจริยธรรมไม่แตกต่าง
กันได้ ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุริยา เหมตะศิลป์ ที่ได้ทำการศึกษาในกลุ่ม -
ตัวอย่างนักเรียน ชาย - หญิง ที่มีเชื้อศาสนาพุทธ อายุ ๑๕ - ๑๖ ปี ซึ่งกำลังเรียนในชั้น -
มัธยมศึกษาปีที่ ๓ ในกรุงเทพฯ และบัดนี้ พบว่าการให้เหตุผลทางจริยธรรมไม่มีความสัมพันธ์

B.F. Skinner, Beyond Freedom and Dignity, (New Youk :
Alfred A. Knopt, 1971) , p. 101 - 128.

กับระดับสติปัญญา^๑

ข้อค้นพบอื่น ๆ จากการวิจัย

ถึงแม้ว่าจากการวิจัยครั้งนี้จะไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างพัฒนาการการให้เหตุผลทางจริยธรรมกับระดับชั้นการศึกษาและสัมฤทธิ์ผลทางการศึกษาก็ตาม แต่ก็ยังมีข้อค้นพบจากการวิจัยครั้งนี้ที่น่าสนใจคือ คะแนนการให้เหตุผลทางจริยธรรมในพัฒนาการแต่ละชั้นของนักศึกษาพยาบาลที่มีความแตกต่างกันในระดับชั้นและสัมฤทธิ์ผลทางการศึกษา ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการศึกษาคะแนนการให้เหตุผลทางจริยธรรมในแต่ละชั้นคือ ชั้น ๒ ชั้น ๓ ชั้น ๔ และชั้น ๕ โดยวิเคราะห์ความแปรปรวน ๒ ทาง สรุปได้ดังนี้

ในแต่ละชั้นพัฒนาการการให้เหตุผลทางจริยธรรมไม่พบปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระทั้งสองตัว ซึ่งได้แก่ ระดับชั้นการศึกษาและสัมฤทธิ์ผลทางการศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่จะเห็นว่าระดับการศึกษาเป็นตัวแปรที่มีผลต่อพัฒนาการการให้เหตุผลทางจริยธรรมโดยเฉพาะในชั้นที่ ๒ ซึ่งถือว่า เป็นพัฒนาการการให้เหตุผลทางจริยธรรมในชั้นต่ำที่พบได้ในระยะวัยรุ่น พบว่าระดับชั้นมีผลทำให้คะแนนพัฒนาการในชั้นนี้ของกลุ่มตัวอย่างแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (คงแสดงในตารางที่ ๕)

เมื่อนำคะแนนแต่ละชั้นนี้มาเรียงลำดับจะเห็นว่าค่าคะแนนมัชฌิม เลขคณิตในพัฒนาการชั้น ๒ ของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ ๔ มีค่าต่ำสุด คือ ๒.๕๕ โดยที่นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ ๓ ปีที่ ๒ ปีที่ ๑ มีค่าเท่ากับ ๔.๑๒, ๔.๕๒ และ ๔.๖๓ ตามลำดับ (คงแสดงในตารางที่ ๖) แต่เมื่อนำคะแนนมัชฌิม เลขคณิตแต่ละค่ามาเปรียบเทียบกันโดยวิธี q - Statistic พบว่าคะแนนมัชฌิม เลขคณิตของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ ๔ มีค่าน้อยกว่าชั้นปีที่ ๓ ปีที่ ๒ และปีที่ ๑ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .๐๑ แต่ไม่พบความแตกต่างระหว่างชั้น ปีที่ ๑ ปีที่ ๒ และปีที่ ๓ ควบกัน

^๑ สุริยา เหมทะศิลป์ "ความสัมพันธ์ระหว่างจริยธรรม ระดับสติปัญญาและการยอมรับตนเองของวัยรุ่น" ปรินญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ในพัฒนาการการให้เหตุผลทางจริยธรรม ชั้นที่ ๓ ไม่พบความแตกต่างของคะแนนมัชฌิมเลขคณิตของการให้เหตุผลทางจริยธรรมในนักศึกษาพยาบาล ที่ต่างระดับกันรวมทั้งไม่พบความแตกต่างในกลุ่มนักศึกษาที่มีระดับคะแนนสัมฤทธิ์ผลทางการศึกษาค่ากันด้วย ซึ่งอาจเป็นเพราะพัฒนาการในชั้นนี้ ความทฤษฎีของโคลเบอร์ก เน้นให้เห็นว่าบุคคลยังไม่เป็นตัวของตัวเอง ชอบคล้อยตามการชักจูงของผู้อื่น โดยเฉพาะเพื่อการดำรงชีวิตยิ่งขึ้นกับความคาดหวังของผู้อื่น ซึ่งนักศึกษาพยาบาลโดยทั่วไปมีพัฒนาการอยู่ในวัยรุ่นย่อมมีลักษณะที่ยึดถือกลุ่มเพื่อนเป็นส่วนใหญ่ ฉะนั้น จึงไม่พบความแตกต่างของชั้นนี้ในวัยรุ่น อันเป็นนักศึกษาพยาบาล

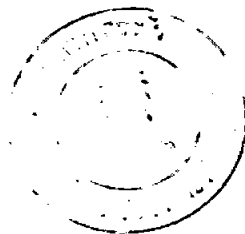
ในพัฒนาการชั้น ๔ ซึ่งไม่พบว่ามีปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้ง ๒ ตัว เช่นเกี่ยวกับพัฒนาการชั้นอื่น ๆ แต่ก็พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติของคะแนนมัชฌิมเลขคณิตของการการให้เหตุผลทางจริยธรรมโดยมีระดับชั้นที่ต่างกัน (ดังแสดงในตาราง ๑๒) โดยที่ชั้นปีที่ ๔ มีคะแนนมัชฌิมเลขคณิตสูงสุดเท่ากับ ๑๖.๕๔ โดยที่ชั้นปีที่ ๓ ปีที่ ๒ และปีที่ ๑ มีค่าเท่ากับ ๑๕.๑๖, ๑๔.๓๓ และ ๑๔.๒๕ ตามลำดับ (ดังแสดงในตารางที่ ๖) และเมื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบกันโดยวิธี q - Statistic แล้วพบว่าคะแนนมัชฌิมเลขคณิตของกลุ่มตัวอย่างชั้นปีที่ ๔ มีคะแนนสูงกว่าชั้นปีที่ ๑ และชั้นปีที่ ๒ แต่ไม่พบความแตกต่าง ระหว่างชั้นปีที่ ๔ และปีที่ ๑

และในพัฒนาการชั้น P อันเป็นขั้นที่เป็นขั้นนิมอกถึงพัฒนาการทางจริยธรรมนั้นก็พบว่าไม่มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้ง ๒ ต่อคะแนนการให้เหตุผลทางจริยธรรมในชั้นนี้ เช่นเดียวกับชั้นอื่น ๆ แต่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติของคะแนนพัฒนาการการให้เหตุผลทางจริยธรรมโดยมีระดับชั้นที่ต่างกัน (ดังแสดงในตารางที่ ๑๔) โดยนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ ๔ มีคะแนนมัชฌิมเลขคณิตในการให้เหตุผลทางจริยธรรมในชั้นนี้สูงสุด เท่ากับ ๒๐.๔๕ และชั้นปีที่ ๓ ปีที่ ๑ และปีที่ ๑ มีค่าเท่ากับ ๑๗.๓๖, ๑๘.๑๖ และ ๑๘.๕๗ ตามลำดับ และเมื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบกันโดย q - Statistic แล้วพบว่า คะแนนมัชฌิมเลขคณิตของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ ๔ มีค่าสูงกว่า ชั้นปีที่ ๓ ปีที่ ๒ และปีที่ ๑ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ แต่ไม่พบความแตกต่างระหว่างนักศึกษาพยาบาล ชั้นปีที่ ๑ ปีที่ ๒ และปีที่ ๓

จะเห็นได้ว่าจากการวิจัยครั้งนี้ แม้ว่าจะไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างระดับชั้นกับสัมฤทธิ์ผลทางการศึกษา ที่มีต่อการให้เหตุผลทางจริยธรรม แต่ก็พบว่าคะแนนมัธยัมเลขคณิตของการให้เหตุผลทางจริยธรรมของนักศึกษาพยาบาล ชั้นปีที่ ๔ มีค่าสูงกว่าชั้นปีอื่น ๆ ในพัฒนาการขั้นที่สูง ส่วนในพัฒนาการจริยธรรม ชั้นตํานักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ ๔ ก็มีคะแนนมัธยัมเลขคณิตของการให้เหตุผลทางจริยธรรมต่ำกว่าชั้นปีอื่น ๆ ด้วย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ขอเสนอแนะ

๑. การศึกษาพัฒนาการการให้เหตุผลทางจริยธรรมในครั้งนี้ถือเป็นการศึกษาเพียงองค์ประกอบทางจริยธรรมเพียงด้านเดียว ซึ่งถ้าจะต้องการศึกษาถึงระดับพัฒนาการทางจริยธรรม โดยส่วนรวมของนักศึกษาพยาบาลแล้วควรจะได้ทำการศึกษาดังองค์ประกอบทางจริยธรรมด้านอื่น ๆ คือ ความรู้เชิงจริยธรรม ทศนคติ เชิงจริยธรรม ทศนคติเชิงจริยธรรม และพฤติกรรมเชิงจริยธรรมด้วย

๒. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษารังนี้มมีเพียงระดับชั้นและสัมฤทธิ์ผลทางการศึกษาซึ่งการศึกษารังนี้คือไปมาที่ค่าหนึ่งถึงตัวแปรอื่น ๆ ที่อาจมีผลต่อพัฒนาการทางจริยธรรมของนักศึกษาพยาบาลด้วย เช่น ทศนคติต่อวิชาชีพพยาบาลโดยศึกษาว่าผู้ที่มิตศนคติต่อวิชาชีพพยาบาลจะมีระดับจริยธรรมอยู่ในระดับใด ซึ่งถ้าพบว่ามีความสัมพันธ์กัน อาจใช้เป็นแนวทางในการวัดทศนคติของนักศึกษา ก่อนเข้าศึกษาด้วย

๓. อาจทำการศึกษาซ้ำ โดยเก็บตัวอย่างประชากรให้มากขึ้นและอาจใช้สถาบันเป็นตัวแปรอีกประการหนึ่ง เพื่อศึกษาดูว่าในแต่ละภาคที่อาจมีสภาพวัฒนธรรมและสังคมแตกต่างกันจะมีผลต่อพัฒนาการทางจริยธรรมหรือไม่ และสำรวจวิธีการจัดการเรียน การสอน จริยธรรมในแต่ละสถาบันว่าแตกต่างกันมากน้อยเพียงใด ลักษณะการจัดการเรียน การสอนอย่างไรที่จะเอื้ออำนวยให้มีพัฒนาการทางจริยธรรมให้สูงขึ้น ซึ่งจะเป็นผลให้สามารถนำมาจัดการเรียน การสอน เพื่อพัฒนาวิชาชีพให้ดียิ่งขึ้น

๔. ควรได้ทำการศึกษาเพิ่มเติมถึงความคิดเห็นของนักศึกษายพยาบาลและพยาบาลวิชาชีพในระดับต่าง ๆ ที่มีต่อเนื้อหาทางจริยธรรมของวิชาชีพพยาบาล ว่าจริยธรรมของวิชาชีพควมประกอบด้วยอะไรบ้าง ลักษณะใดที่จะถือว่าพยาบาลผู้นั้นเป็นผู้ก่อรูปไปด้วยจริยธรรม